

Time: 2.5 hours

Marks: 75

Instructions:

- i) Kindly check that you have received the correct question paper of the applicable pattern
- ii) Figures at the right indicate marks
- iii) Follow the instructions and answer accordingly.

Q.No.1 Answer in two sentences (Solve any six)**12**

- a) What is the difference between the Constitution and Constitutionalism?
- b) Write down the features of the 'Government of India Act 1935'.
- c) What is the difference between the 'Socialist economy' and 'Socialistic political pattern of governance'?
- d) Write down the fundamental freedoms assured under Article 19 clause (1) of the Constitution
- e) What is the crux of the 'Secularism' implicit under the Indian Constitution?
- f) Describe Article 48A of the Constitution
- g) Write down in brief about the different 'Writs' which could be issued by the High Courts and Supreme Court of India.
- h) What do you mean by the protection against *ex post facto* laws?

Q. No.2 Write short notes (solve any two)**12**

- a) Dynamics of the concept of 'Principles of Natural Justice' under Article 14 of the Indian Constitution as a base of Administrative Law.
- b) Significance of Fundamental Duties under the Indian Constitution
- c) Right of the Minorities
- d) Doctrine of 'Waiver of the Fundamental Rights'

Q No.3 Read the situations, apply the relevant provisions of law, case laws etc. and answer the questions (solve any two)**12**

a) Rakesh, a journalist, publishes a fair, reasoned report in a newspaper exposing illegal activities by a local authority having a nexus with the police. Soon after, he is picked up by the police late at night without a warrant or notice being served on him and kept in custody for three days. During this period, he is neither informed of the grounds of arrest nor allowed to contact his lawyer or family. Meanwhile, his house is sealed by authorities without prior notice, leaving his family without access to basic necessities.

i) Whether Rakesh's right to life and personal liberty under Article 21 has been violated? Give reasons with case law.

ii) Whether Rakesh's house sealing without notice falls within the scope of Article 21? Explain with case law.

b) Amol and Swapnil applied to the Municipal Corporation for the grant of Government licenses to open small food stalls in the municipal area. While Amol's application is approved within a week without any clear criteria, Swapnil's application is rejected without giving any reasons. Later, Swapnil discovered that besides Amol, licenses were issued to several other applicants who possess the same qualifications as he does. The Municipal authority has not published any rules or guidelines for granting such licenses.

i) Whether arbitrary approval and rejection of license applications violate Article 14? Explain.

ii) Whether Swapnil can challenge the abovementioned process of the grant of licence of Municipal Corporation under Article 14? Give reasons

ii) Whether the forcible confession of Mr. 'A' as mentioned above is admissible under the Indian Evidence Act? Explain.

39

e) Discuss the various aspects/contents of the 'dignified life' under Article 21 of the Indian Constitution as laid down by the Supreme Court in different cases.

२ ½ तास

७५ गुण

सूचना:

- कृपया आपणास लागू असलेला योग्य प्रश्नपत्रिका पॅटर्न मिळालेला आहे याची खात्री करा.
- उजव्या बाजूस दिलेले आकडे गुण दर्शवितात.
- सूचनांचे पालन करून प्रश्नांची उत्तरे द्या.

प्र. क्र. 1 – दोन वाक्यांत उत्तरे द्या (कोणतेही सहा सोडवा)

12

- संविधान आणि संविधानवाद यात काय फरक आहे?
- 'भारत सरकार अधिनियम 1935' ची वैशिष्ट्ये लिहा.
- 'समाजवादी अर्थव्यवस्था' आणि 'समाजवादी राजकीय शासनपद्धती' यात काय फरक आहे?
- संविधानाच्या कलम 19(1) अंतर्गत हमी दिलेल्या मूलभूत स्वातंत्र्यांची नोंद करा.
- भारतीय संविधानातील 'धर्मनिरपेक्षता' याचा गाभा काय आहे?
- संविधानातील कलम 48A चे वर्णन करा.
- भारतातील उच्च न्यायालये आणि सर्वोच्च न्यायालयाद्वारे जारी होऊ शकणाऱ्या विविध 'रिट्स' बदल थोडक्यात लिहा.
- 'Ex post facto' कायद्यांविरुद्ध संरक्षण म्हणजे काय? पूर्ववर्त्या प्रश्नाव

प्र. क्र. 2 – थोडक्यात टिपणे लिहा (कोणतेही दोन सोडवा)

12

- भारतीय संविधानाच्या कलम 14 अंतर्गत 'नैसर्गिक न्यायाच्या तत्त्वांची' संकल्पना आणि तिची प्रशासकीय कायद्यातील भूमिका.
- भारतीय संविधानातील मूलभूत कर्तव्यांचे महत्त्व.
- अल्पसंख्याकांनाचे अधिकार.
- 'मूलभूत हक्कांचा त्याग' (Doctrine of Waiver of Fundamental Rights).

प्र. क्र. 3 – दिलेल्या परिस्थिती वाचा, संबंधित कायदे/न्यायनिवाडे लागू करून उत्तरे द्या (कोणतेही दोन सोडवा)

12

- राकेश हा एक पत्रकार आहे. त्याने स्थानिक प्राधिकरण आणि पोलिसांमधील गैरकृत्यांचा उघड करणारा निष्पक्ष अहवाल प्रकाशित केला. त्यानंतर त्याला पोलिसांनी रात्री उशिरा वॉरंटशिवाय अटक केली आणि तीन दिवस कोठडीत ठेवले. या काळात त्याला अटकेचे कारण सांगितले गेले नाही किंवा वकील/कुटुंबाशी संपर्क करू दिला नाही. त्याचेवेली, त्याचे घर कोणतीही पूर्वसूचना न देता सील करण्यात आले.
- राकेशच्या कलम 21 अंतर्गत जीवन व वैयक्तिक स्वातंत्र्याचा भंग झाला आहे का? कारणांसह व न्यायनिवाड्यांसह स्पष्ट करा.
- त्याचे घर पूर्वसूचना न देता सील करणे हे कलम 21 च्या कक्षेत येते का? स्पष्ट करा.

